

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Олена ГРИБАНОВА

« 18 » вересня 2024

**ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ КУЛЬТУРИ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**підготовки фахових молодших бакалаврів
галузі знань: 23 – соціальна робота
спеціальності: 231 – соціальна робота
освітньо-професійна програма: соціальна робота**

Укладач: Анжеліка МІЛЬЧЕВА

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії суспільних
дисциплін та права
Протокол № 1 від “02” вересня 2024
Голова ЦК БДМ

(підпис)

Максим НОСИК
(ініціали, прізвище)

Ухвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від “18” вересня 2024
Заступник директора з НМР

(підпис)

Альона ХОДАКОВСЬКА
(ініціали, прізвище)

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань : <u>23 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Загальна кількість годин – 90 год.	Спеціальність : <u>231 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	Рік підготовки: 2	
		1-й	2-й
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 2 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>фаховий молодший бакалавр з соціальної роботи</u>	-	14 год.
		Практичні, семінарські	
		-	16 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		-	60 год.
Вид контролю: залік (у формі ЗНО/НМТ)			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія української та зарубіжної культури» є формування системи знань про сутність культури як форми людської діяльності; її різновиди та історико-типологічні ознаки, роль у формування особистості та розвитку суспільства; про еволюцію української та зарубіжної культури.

У разі успішного завершення курсу здобувач освіти набуває **програмні компетентності** (з ОПП):

ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальної роботи, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність до налагодження міжособистісної взаємодії.

ЗК 12. Здатність діяти у відповідності з принципами академічної доброчесності.

Програмні результати навчання, які досягаються за допомогою вивчення дисципліни (з ОПП):

РН 21. Володіти навичками якісного академічного письма та дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Міждисциплінарні зв'язки реалізуються у курсі Історія України.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні аспекти культури. Історія зарубіжної культури

Тема 1. Поняття культури. Культура первісного суспільства та стародавнього світу .

Поняття культури, суб'єкт культури. Співвідношення понять “культура” і “цивілізація”. Своєрідність розвитку культури різних народів. Поняття загальнолюдського в культурі. Пізнавальна, інформаційна, комунікативна, виховна функції культури.

Матеріальна та духовна культура. Народна/професійна, елітарна/масова культура.

Періодизація культури первісного суспільства: загальна (історична), археологічна, антропологічна. Виокремлення з тваринного світу і становлення людини сучасного антропологічного типу. Виявлення стародавні люди: пітекантропи, неандертальці, кроманьйонці, синантропи та ін. Культура збирачів і мисливців. Трудова діяльність і знаряддя праці первісних людей. Перехід до землеробства і скотарства. Особливості первісної культури, її синкретичний характер. Світосприйняття первісної людини і розвиток її релігійних уявлень (анімізм, тотемізм, фетишизм). Магія та шаманізм як культурні явища. Форми первісного мистецтва. Петрогліфи та орнаментально-декоративне мистецтво. Кам'яні культові архітектурні споруди — мегаліти (менгіри, дольмени, кромлехи).

Давні писемні пам'ятки, повідомлення про Єгипет у працях античних авторів, археологічні знахідки. Землеробська культура, соціальна, культурна диференціація суспільства, державність і писемність у Єгипті. Особливості світосприйняття єгиптян: релігія, магія, міфологія, загробний культ. Будівництво гробниць і пірамід. Найвизначніші культурні пам'ятки та знахідки. Значення культури Стародавнього Єгипту для розвитку світової культури.

Поняття “античний світ”. Характерні риси давньогрецької культури. Основні етапи її розвитку та їх особливості. Давньогрецький поліс: політика, правопорядок і закони. Міфологія і пантеон богів грецького Олімпу. Світове значення спадщини давніх греків.

Культура Стародавнього Риму. Римське мистецтво. Римська архітектура та будівельна техніка, скульптурний портрет. Відлуння античності в культурному житті Європи.

Тема 2. Культура Середньовіччя та Ренесансу

Загальні особливості візантійської культури та етапи її розвитку.

Розквіт культури в XI–XII ст.: формування нового естетичного світосприйняття, нової системи цінностей, способу життя. Храмове мистецтво та іконопис (храм св. Софії в Константинополі). Вплив Візантії на культуру Київської Русі та країн середньовічної Європи.

Загальна характеристика доби Середньовіччя як етапу розвитку світової культури. Середньовіччя на Заході і Сході. Поєднання античної і варварської культур, ідей християнства та язичництва в країнах Західної Європи. Середньовічний спосіб життя, система норм і цінностей. Монастирі, середньовічні школи й університети. “Сім вільних мистецтв”.

Західноєвропейська наука. Започаткування природничих наук. Алхімія. Система мистецтв. Романський і готичний стилі.

Відродження як новий етап у розвитку європейської культури. Передумови його формування. Ренесансна культура як цілісне явище, її характер. Основні періоди італійського Ренесансу. Відродження античності й утвердження ідеології гуманізму. Ідеал людини. Визначні наукові відкриття у різних сферах знань. Титани Високого Відродження (Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело).

Тема 3. Культура Нового часу

Реформація і контрреформація та їх вплив на культуру Європи. Протестантизм і формування особистості нового типу. Розвиток природознавства та інших наук. Роль географічних

відкриттів. Геліоцентрична система М. Коперніка. Ідеї Дж. Бруно. Зародження світогляду і стилю бароко, його характерні ознаки. Голландський і фламандський живопис XVII ст. (Рембрандт, Рубенс).

Французький абсолютизм, доба Людовіка XIV. Класицизм у культурі XVII ст. Його теоретичні засади ("Мистецтво поетичне" Н. Буало). Ж. Расін, П. Корнель, Мольєр як найяскравіші драматурги-класицисти. Синтез архітектури й садово-паркового мистецтва (Версаль).

Культ розуму. Рационалістична картина світу і людини в ідеології Просвітництва. Поширення наукових знань. Французька "Енциклопедія" та її укладачі: Д. Дідро, Ж. Д'Аламбер, Вольтер, Ж.-Ж. Руссо, Ш. Монтеск'є, П. Гольбах та ін. Рух Просвітництва в інших країнах (Дж. Свіфт, Д. Дефо, Г. Філдінг, Г. Лессінг, Й. Гете та ін).

Утвердження реалізму в різних видах мистецтва. Натуралізм та модернізм. Імпресіонізм та символізм. Особливості стилю "модерн" у живописі та в архітектурі.

Тема 4. Культура XX ст.

Особливості розвитку культури у XX ст. Вплив глобальних потрясінь (війни, революції) на культуру. Ірраціональні тенденції в духовному житті, філософії та мистецтві. Розвиток науки і техніки. Вплив НТР на культуру. Становлення кіномистецтва.

Модернізм XX ст. Новітні стилі в мистецтві: абстракціонізм, кубізм, футуризм, дадаїзм, експресіонізм, сюрреалізм. Постмодернізм (Дж. Апдайк, Р. Мерль, Кріш, Ф. Дюрренматт, Зюскінд та ін.). Реалістичне мистецтво. Масова та елітарна культура. Молодіжна субкультура. Загальносвітові проблеми: екологія, демографія, політика.

Розділ 2. Історія української культури

Тема 5. Культура східних слов'ян та Київської Русі

Найдавніші культури на теренах України. Стародавня культура східних слов'ян. Побут, звичаї, релігійні вірування. Виникнення мистецтва. Основні етапи розвитку старослов'янської культури. Міфологія східно-слов'янських племен. Античні історики про слов'ян та їх культуру.

Культура Київської Русі. Прийняття християнства. Церква та її роль у культурному житті Київської Русі. Монастирі. Освіта. Кирило та Мефодій. Школи. Бібліотеки. Книжкова справа. Найдавніші літописи. Культова та палацова архітектура. Софіївський собор, Десятинна церква тощо. Фрески та мозаїка. Внесок Ярослава Мудрого в розвиток культури. Пам'ятки літератури ("Повчання" Володимира Мономаха, "Слово о полку Ігоревім" та ін.). Вплив Київської Русі на розвиток культури сусідніх країн.

Тема 6. Культура України часів Великого князівства Литовського, Речі Посполитої та козацької доби.

Вплив культури Київської Русі на життя Литовського князівства. Поширення освіти серед населення. Перші слов'янські книгодрукарі (Ш. Фіоль, Ф. Скорина). Іван Федоров – український першодрукар («Апостол», «Острозька Біблія» та ін.). Церковно-літературні твори. Пересопницьке Євангеліє. Розвиток науки, видання букварів, граматик. Братства та братські школи.

Образотворче мистецтво, архітектура, музика. Народні думи, історичні пісні. Кобзарство. Розвиток театру і драматургії.

Реформування церкви та освіти, поширення гуманістичних ідей Ренесансу. Діяльність митрополита Петра Могили. Українське бароко, його національна специфіка. Ораторсько-проповідницька проза, мемуарно-історичні твори, козацькі літописи Самовидця, Г. Граб'янки, С. Величка. Народні думи та пісні про визвольну війну. Розвиток барокової поезії, церковної музики. Поширення хорового (партесно-хорального) співу. Бароко в живописі, розвиток парсунного портрета та гравюри. Особливості та пам'ятки барокової архітектури. Відновлення архітектурних пам'яток з бароковими доповненнями.

Культурологічна та просвітницька діяльність Івана Мазепи. Культурно-мистецькі процеси в Україні XVIII ст. Поява творів світського характеру в літературі та театральному репертуарі. Палацова архітектура. Розвиток освіти. Києво-Могилянська академія як вищий навчальний заклад, центр науки і культури. Створення колегій. Григорій Сковорода як просвітитель,

філософ і поет. Архітектура й образотворче мистецтво (І. Григорович-Барський, Б. Меретин та ін.). Садово-паркове та ужитково-декоративне мистецтво.

Тема 7. Духовні пошуки XIX ст.

Ідеї Просвітництва в культурі України. Розвиток історичної науки та фольклорні дослідження. “Історія Русів”. Поширення освіти, відкриття шкіл, народних училищ. Розвиток науки та філософської думки. Зв’язок народного та професійного мистецтва. Формування української класичної літератури; І. Котляревський і Т. Шевченко як її фундатори. Роль Харківського та Київського університетів. Кирило-Мефодіївське товариство. Діяльність М. Костомарова та П. Куліша. Внесок М. Лисенка в розвиток української музики.

Вплив складних політичних умов у другій половині XIX ст. на розвиток української культури: заборона українського книгодрукування, переслідування української інтелігенції тощо. Заснування у Львові культурно-освітніх товариств (“Просвіта”, “Товариство ім. Т. Шевченка”), українських видавничих спілок.

Харківський, Київський, Новоросійський університети як наукові центри.

Традиції та новації в українській культурі. Українське мистецтво – формотворчий чинник української нації. Розвиток драматургії і театального мистецтва. Театр корифеїв. Видатні актори М. Заньковецька, М. Садовський, П. Саксаганський та ін.

Загальна характеристика українського образотворчого мистецтва та архітектури, стилі міського та промислового будівництва. Український модерн.

Стильові та жанрові особливості українського живопису. Творчість митців народницького реалізму М. Пимоненка, С. Васильківського, М. Самокиша, І. Їжакевича, І. Труша. Творчість митців, орієнтованих на новітні європейські напрями (О. Мурашко, М. Бурачек та ін.). Г. Нарбут та його учні. Творчість українських митців – зачинателів нових течій у світовому мистецтві (К. Малевич, М. Бойчук).

Особливості розвитку літератури (І. Франко, П. Грабовський, М. Коцюбинський та ін.). Гуманізм українського неоромантизму (М. Вороний, Леся Українка).

Тема 8. Культура України XX – початку XXI ст.

Передумови розвитку культури і мистецтва. Створення Української Академії наук, наукові досягнення В. Вернадського, Д. Багалія, М. Кащенко, О. Фоміна та ін. М. Грушевський, його суспільна і наукова діяльність.

Література і театр у нових умовах мистецького життя.

Створення мистецьких спілок: “Плуг” (С. Пилипенко, А. Головка, П. Панч та ін.), “Гарт” (В. Еллан-Блакитний, В. Сосюра, П. Тичина, М. Хвильовий та ін.) та мистецьких груп: футуристів (“Нова генерація”), неокласиків (М. Зеров, М. Рильський, П. Пилипович, М. Драй-Хмара та ін.), символістів (“Біла студія”), конструктивістів (“Авангард”), пролетарських письменників (ВАПЛІТЕ). Досягнення в театральному мистецтві та кіно (Леся Курбас, О. Довженко), театр “Березіль”, драматургія М. Куліша. Український мистецький авангард та його доля в 30-ті роки.

Наука та освіта, преса і радіо, театр і кіно, образотворче мистецтво під час війни. Створення нових вищих навчальних закладів і розширення мережі науково-дослідних установ у повоєнні часи. Розвиток науки та техніки.

Проведення акцій, спрямованих проти творчої інтелігенції, вилучення з бібліотек книг українських політичних діячів і письменників.

Створення закладів професійно-технічного навчання для підготовки робітничих кадрів. “Шістдесятники” у боротьбі за національно-культурне відродження України. Посилення ідеологічного тиску та репресій, “чистка” редакцій газет, журналів, видавництв. Розвиток кіно і театального мистецтва (С. Параджанов, К. Муратова, Л. Биков, Н. Ужвій, Д. Гнатюк, Є. Мірошниченко та ін.).

Розквіт музично-естрадного мистецтва (В. Івасюк, Н. Яремчук, С. Ротару, В. Зінкевич та ін.). Втрата національної своєрідності в архітектурі містобудування (ма-сові житлові забудови). Традиції українського народного живопису у творах Т. Яблонської та В. Зарецького. Розвиток ужитково-декоративного мистецтва (вироби народних майстрів).

Культурні процеси в Україні після 1991 р. Основи законодавства про культуру, мови, освіту. Культурно-мистецькі товариства. Розширення сфер діяльності творчих спілок, мистецьких груп. Гуманістична орієнтація суспільства. Зміцнення зв’язків і співробітництва України з іншими державами. Сучасна українська культура.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	с/п	лаб.	сам.роб. інд.завд.
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Теоретичні аспекти культури. Історія зарубіжної культури					
Тема 1. Поняття культури. Культура первісного суспільства та стародавнього світу	12	4	2		6
Тема 2. Культура Середньовіччя та Ренесансу	9	2	2		5
Тема 3. Культура Нового часу	9	2	2		5
Тема 4. Культура XX ст.	6	-	2		4
Разом за розділом 1	36	8	8		20
Розділ 2. Історія української культури					
Тема 5. Культура східних слов'ян та Київської Русі	9	2	2		5
Тема 6. Культура України часів Великого князівства Литовського, Речі Посполитої та козацької доби	9	2	2		5
Тема 7. Духовні пошуки XIX ст.	4	2	-		2
Тема 8. Культура України XX – початку XXI ст.	12	-	4		8
Разом за розділом 2	34	6	8		20
Інд.ДЗ	20				20
Усього годин	90	14	16		60

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття культури. Походження і основні етапи розвитку культури	2
2	Культура Античного світу	2
3	Культура Ренесансу	2
4	Європейська культура XIX ст.	2
5	Періодизація історії української культури. Стародавня культура східних слов'ян	2
6	Культура України часів Великого князівства Литовського та Речі Посполитої	2
7	Духовні пошуки XIX ст.	2
Разом		14

6. Теми семінарських занять (практичних/лабораторних)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Первісна культура. Культура стародавніх цивілізацій	2
2	Культура Середньовіччя	2
3	Бароко. Просвітництво.	2
4	Культура ХХ ст.	2
5	Культура Київської Русі та періоду феодальної роздробленості	2
6	Культура України козацької доби	2
7	Культура України ХХ ст.	2
8	Культура України в умовах зростання національно-культурної ідентичності	2
Разом		16

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття культури. Культура первісного суспільства та стародавнього світу	10
2	Культура Середньовіччя та Ренесансу	4
3	Культура Нового часу	6
4	Культура ХХ ст.	4
5	Культура східних слов'ян та Київської Русі	4
6	Культура України часів Великого князівства Литовського, Речі Посполитої та козацької доби	4
7	Духовні пошуки ХІХ ст.	2
8	Культура України ХХ – початку ХХІ ст.	6
9	Індивідуальне дослідницьке завдання.	20
Разом		60

Індивідуальне завдання

ІНДЗ (надалі – індивідуальні завдання) з Історії української та зарубіжної культури передбачають самостійне виконання кожним здобувачем фахової передвищої освіти творчого завдання під керівництвом викладача.

Індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом. Індивідуальні завдання спрямовані на поглиблення, узагальнення та закріплення знань з навчальної дисципліни. Це завдання науково-дослідного, пошукового, творчого характеру, які визначені навчальним планом та виконуються тільки в позанавчальний час протягом поточного семестру.

Виконання індивідуального завдання включає в себе основні етапи:

- 1) вибір теми творчого проекту;
- 2) збирання та обробка матеріалів;
- 3) оформлення проекту;
- 4) захист ІНДЗ.

На першому етапі студент отримує тему індивідуального завдання на основі поданого тематичного переліку. Вибрана тема узгоджується з викладачем, остаточно формулюється, під час роботи тема може коригуватися. На початку виконання індивідуального завдання визначається структура та форма обраного проекту, складається її план, формується список літератури та джерел. План роботи повинен включати 3-4 питання, що висвітлюють

вибрану тему дослідження. У структурі проекту слід передбачити коротку вступну частину, у якій мотивується вибір теми та її актуальність, формулюється мета й основні напрямки дослідження. У кінці роботи рекомендується мати заключну частину, у якій були б узагальнені основні положення та висновки із проведеного дослідження. Список літератури та джерел повинен включати широке коло різноманітної літератури (підручників, наукових праць, збірників документів, довідкових видань та статей у наукових журналах) не менше 8-10 найменувань.

Другий етап – це початок творчої роботи із літературою, історичними джерелами та матеріалами візуалізації.

Третій етап – це узагальнення та структурування зібраного матеріалу, його компонування у відповідності з планом творчого проекту. Студент повинен продемонструвати вміння підбирати пам'ятки архітектури та образотворчого мистецтва на основі історико-хронологічного принципу, всебічно їх аналізувати, виходячи із сучасних концепцій розвитку української та світової культури, робити висновки із проведеного аналізу, виявляти тенденції історичного розвитку. Робота не повинна зводитись лише до простого переліку пам'яток – треба пов'язувати їх із особливостями історичних явищ та подій.

Четвертий етап – захист ІНДЗ перед аудиторією відповідно до технічних вимог оформлення творчого проекту.

Вимоги до виконання ІНДЗ:

Творчий проект повинен бути виконаний:

- 1) з використанням обов'язкового переліку пам'яток архітектури та образотворчого мистецтва України, вибір теми проекту здійснюється згідно періодизації, наданої у Переліку*;
- 2) у вигляді електронної презентації(можливий відео супровід) у програмі Power Point або інших, подібних до неї комп'ютерних програм;
- 3) максимальна кількість слайдів – 30;
- 4) обов'язково у структурі презентації передбачити титульний слайд (із зазначенням назви ВНЗ, теми проекту, виконавця), другий – план (або зміст) проекту, останній – список використаних джерел та літератури.
- 5) можливе створення інших форм підготовки захисту ІНДЗ (особливості виконання проекту попередньо обговорюються з викладачем);

Захист проекту здійснюється за 10 днів до підсумкового контрольного заходу із навчальної дисципліни.

***ОБОВ'ЯЗКОВИЙ ПЕРЕЛІК**

ПАМ'ЯТОК АРХІТЕКТУРИ ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ

I. Стародавня історія України

1. Браслет із меандровим орнаментом. Мізинська стоянка.
2. Кераміка трипільської культури (орнаментована кераміка).
3. Золота пектораль з кургану Товста могила. IV ст. до н. є.
4. Золотий гребінь з кургану Солоха. Кінець V - початок IV ст. до н. є.
5. Херсонес Таврійський. Сучасний вигляд.
6. Збруцький ідол.

II. Русь–Україна (XI - XIII ст.)

Архітектура

5. Софійський собор у Києві. Перша половина XI ст. Сучасний вигляд.
6. Спасо-Преображенський собор в Чернігові. 1036. Сучасний вигляд.
7. Успенський собор Києво-Печерської лаври. 1073 - 1078.
8. Михайлівський Золотоверхий собор Михайлівського монастиря в Києві. 1108 - 1113. Сучасний вигляд.
9. П'ятницька церква в Чернігові. Кінець XII - початок XIII ст.

Образотворче мистецтво

10. Вишгородська ікона Богородиці.
11. Свенська ікона Богородиці з Антонієм і Феодосієм Печерськими.
12. Мозаїки Богоматері Оранти та Христа Вседержителя із Софійського собору в Києві. Перша половина XI ст.

13. Євангеліст Лука. Мініатюра з Остромирового Євангелія. 1056 - 1057.
14. Родина князя Святослава Ярославича. Мініатюра з "Ізборника". 1073.

III. Галицько-Волинська держава (XII - перша половина XIV ст.)

Архітектура

15. Успенський собор у Володимирі. 1160. Сучасний вигляд.
16. Церква святого Пантелеймона поблизу Галича. Кінець XII ст.

Образотворче мистецтво

17. Холмська ікона Богородиці. XII ст.
18. Дорогобузька ікона Богородиці. Остання третина XIII ст.

IV. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV - першій половині XVI ст.)

Архітектура

19. Костел святого Варфоломія в Дрогобичі. 1392 - XV ст.
20. Верхній замок у Луцьку. Друга половина XIV ст. - XV ст.
21. Кам'янець-Подільська фортеця. XIV - XVI ст.
22. Хотинська фортеця. XIII - XVI ст.
23. Покровська церква-фортеця в с Сутківцях. 1476.
24. Замок Паланок (Мукачівський замок). XIV - XVII ст.
25. Генуезька фортеця у Судаку. 1371 - 1469.
26. Вірменський собор у Львові. 1363.
27. Ханський палац у Бахчисараї. 1532 - 1764.

Образотворче мистецтво

28. Ікона святого Юрія Змієборця із с. Станілі поблизу м. Дрогобич.
29. Ікона Богородиці з пророками з церкви у Підгородцях.

V. Українські землі в XVI ст.

Архітектура

30. Церква Зішестя Святого Духа в Потеличі. 1502.
31. Ансамбль Успенської церкви у Львові: церква Успіння. 1591 - 1629; вежа Корнякта. 1573 - 1578; каплиця Трьох Святителів. 1578.
32. Ансамбль площі Ринок у Львові: Чорна Кам'яниця. Кінець XVI ст.; будинок Корнякта. 1580.
33. Острозький замок. Кругла (Нова) вежа. Кінець XVI ст.

Образотворче мистецтво

34. Ікона "Успіння Богородиці". 1547. О. Горошкович.
35. Мініатюри Пересопницького Євангелія. 1556 - 1561.
36. Євангеліст Лука. Гравюра з львівського "Апостола" 1574.

VI. Українські землі в першій половині XVII ст.

Архітектура

37. Ансамбль Кафедрального костелу у Львові: каплиця Боїмів. 1609 - 1617.
38. Замок у Підгірцях (Львівська обл.). 1635 - 1640.
39. Іллінська церква в Суботові. 1653.

Образотворче мистецтво

40. Портрет Петра Конашевича-Сагайдачного з книги "Вірші на жалісний погреб шляхетного рицаря Петра Конашевича-Сагайдачного". 1622.
41. Портрет князя Криштофа Збарзького. Після 1622.

VII. Українські землі в 1660-х - 1680-х роках

Архітектура

42. Троїцький собор Троїцько-Іллінського монастиря в Чернігові. 1679 - 1689.
43. Покровський собор у Харкові. 1689.

Образотворче мистецтво

44. Портрет Богдана Хмельницького В. Гондіуса. Середина XVII ст.
45. Ікона "Покров Богородиці" (з портретом гетьмана Богдана Хмельницького). Перша половина XVIII ст.

VIII. Українські землі наприкінці XVII - у першій половині XVIII ст.

Архітектура

46. Оборонна синагога в Жовкві. 1692 - 1698.

47. Георгіївська церква Видубицького монастиря в Києві. 1696 - 1701.

48. Преображенська церква у Великих Сорочинцях. 1732.

Образотворче мистецтво

49. Ікона "Вознесіння Христове" з іконостасу церкви Воздвиження Чесного Хреста монастиря Скит Манявський. Й. Кондзелевич.

50. Гравюра "Іван Мазепа серед своїх добрих справ". 1706. І. Мигура.

ІХ. Українські землі в другій половині XVIII ст.

Архітектура

51. Собор святого Юра у Львові. 1746 - 1762.

52. Андріївська церква у Києві. 1747 - 1757.

53. Ратуша в Бучачі. 1751.

54. Покровська церква в Києві. 1766.

55. Троїцький собор у Новомосковську. 1773 - 1778. Майстер Я. Погребняк.

55. Успенський собор Почаївської лаври. 1771 - 1783.

56. Палац Кирила Розумовського в Батурині. 1799 - 1803. Сучасний вигляд.

Образотворче мистецтво

57. Скульптурна група святого Юрія змієборця на фасаді собору святого Юра у Львові. Скульптор Й. Пінзель.

Х. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій у першій половині XIX ст.

Архітектура

58. Будівля Київського університету. 1837 - 1843.

Образотворче мистецтво

59. Скульптурна група святого Юрія змієборця на фасаді собору святого Юра у Львові. Скульптор Й. Пінзель.

60. Картина "Дівчина з Поділля". В. Тропінін.

61. Картини "Автопортрет" (1840), "Катерина" 1842, офорти з серії "Живописна Україна" Т. Шевченко.

62. Пам'ятник князю Володимиру в Києві. 1850 - 1853.

63. Пам'ятник градоначальнику та генерал-губернатору А. де Рішельє в Одесі. Скульптор І. Мартос. 1828.

64. Картина "Садиба Г. Тарновського в Качанівці" В. Штернберг. 1837.

ХІ. Українські землі у складі Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст. - початку XX ст.

Архітектура

65. Резиденція православних митрополитів Буковини і Далмації в Чернівцях. 1864 - 1873.

66. Володимирський собор у Києві. 1862 - 1896.

67. Будівля оперного театру в Одесі. 1883 - 1887.

68. Будинок з химерами в Києві. 1901 - 1903.

69. Будинок Полтавського губернського земства. 1903 - 1908.

70. Будинок страхового товариства "Дністер" у Львові. 1905 - 1906.

Образотворче мистецтво

71. Пам'ятник Богдану Хмельницькому в Києві. 1888. Скульптор М. Микешин.

72. Картина "Запорожці пишуть листа турецькому султанові". 1880 - 1891. І. Рєпін.

73. Картина "Козаки в степу". 1890. С. Васильківський.

74. Картина "Святочне Ворожіння". 1888. М. Пимоненко.

75. Картина "Дівчина в червоному капелюсі". 1902 - 1903. О. Мурашко.

76. Картина "Портрет Лесі Українки". 1900. І. Труш.

ХІІ. Українське мистецтво XX ст.

Архітектура

77. Будівля Держпрому в Харкові. 1925 - 1928.

78. Будівля Верховної Ради УРСР в Києві. 1936 - 1939.

Образотворче мистецтво

79. "Еней та його військо". 1919. Г. Нарбут.

80. Літографія "Гуцул з квіткою", естамп "Карпатська мати". 1923. В. Касіян.
81. Картина "Життя". Триптих (Любов. Сім'я. Повернення). 1925 - 1927. Ф. Кричевський.
82. Пам'ятник Тарасові Шевченку в Ромнах. 1918. Скульптор І. Кавалерідзе.
83. Картина "Бій Богуна з Чарнецьким під Монастирищем в 1653 р." (1931). М. Самокиш.
84. Картина "Хата в Богданівці" (1955). К. Білокур.
85. Картина "Хліб" (1949). Т. Яблонська.
86. Картина "Гороховий звір" (1971), М. Приймаченко.
87. Пам'ятник засновникам Києва (Київ, Щек, Хорив і сестра їх Либідь). Скульптор В. Бородай.

Теми творчих завдань:

1. Культура Стародавнього Єгипту.
2. Культура Стародавнього Китаю.
3. Антична культура.
4. Культура Стародавньої Греції.
5. Античний театр.
6. Культура Давнього Риму.
7. Сім чудес світу.
8. Культура Візантії.
9. Середньовічна культура Західної Європи.
10. Культура Близького Сходу доби Середньовіччя.
11. Романський та готичний стилі в архітектурі Західної Європи.
12. Італійська культура доби Відродження.
13. Титани Високого Відродження.
14. Європейське бароко.
15. Європейська культура доби Просвітництва.
16. Модерністські течії ХХ ст.
17. Основні тенденції розвитку культури ХХ ст.
18. Культура східних слов'ян дохристиянської доби.
19. Християнство і розвиток культури Київської Русі.
20. Писемність та освіта в Київській Русі.
21. Літературні пам'ятки Київської Русі.
22. Архітектурні пам'ятки Київської Русі.
23. Історія оформлення книги в Україні.
24. Джерела українського національного театру та шкільна драма в українській культурі XVI–XVIII ст.
25. Братські школи та їх роль у розвитку української культури.
26. Архітектура українського бароко.
27. Козацькі літописи, українські народні думи та пісні про визвольну боротьбу.
28. Український живопис XIX – початку ХХ ст.
29. Формування українського національного театру XIX–XX ст.
30. “Розстріляне” Відродження 30-х років ХХ ст.

НЕФОРМАЛЬНА/ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Неформальна освіта — це освіта, яка здобувається за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Форми неформальної освіти – тренінги, майстер-класи, вебінари, дистанційні курси.

Інформальна освіта (самоосвіта) — це освіта, яка ґрунтується на самоорганізованому здобутті особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю.

Оцінювання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної/ інформальної освіти відбувається передбаченими контрольними та тестовими індивідуальними завданнями, практичними роботами відповідно до робочих програм навчальних дисциплін. Здобувач фахової передвищої освіти не може бути звільненим від атестації за підсумками визнання результатів неформального /інформального навчання. Порядок та процедура визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної/інформальної освіти у ЕПФК ЗНУ, регламентується відповідним Положенням, яке розміщено на сайті коледжу.

При проходженні одного із представлених онлайн-курсів кількість балів підраховується згідно з відсотковим коефіцієнтом із розрахунку 100 балів у сертифікаті про проходження курсу – 20 балів. Якщо сертифікату немає, або платформа його не змогла видати, надайте у документах про підтвердження проходження свій фінальний прогрес у проходженні курсу. У такому випадку комісія оцінюватиме ваш прогрес також із відсотковим коефіцієнтом із розрахунку 100% у сертифікаті про проходження курсу – 20 балів.

Перелік покликань для здобуття неформальної/ інформальної освіти:

- Глобальна передісторія-<https://www.khanacademy.org/humanities/ap-art-history/global-prehistory-ap>
- Римська архітектура-<https://www.coursera.org/learn/roman-architecture>
- Театр та глобалізація-<https://www.coursera.org/learn/global-theatre>
- Історія Києво-Могилянської академії-prometheus.org.ua/course/course-v1:UKMA+HKMA101+2020_T1 світ
- Космополітичний середньовічний арабський світ <https://www.coursera.org/learn/medieval-arabia>
- Подорож через західне християнство-<https://www.coursera.org/learn/western-christianity-200-1650>
- Що таке сучасне мистецтво?-<https://www.coursera.org/learn/contemporary-art>
- Китайська культура та сучасний Китай-<https://www.coursera.org/learn/china-culture-contemporary>
- Жіноча духовність у середньовіччя-<https://www.coursera.org/learn/womens-spirituality>
- Знай свою Україну-<https://study.ed-era.com/uk/courses/course/825>
- Глобальне сучасне-<https://www.khanacademy.org/humanities/ap-art-history/global-contemporary-arah>
- Сучасне мистецтво та ідеї-<https://www.coursera.org/learn/modern-art-ideas>

Для ознайомлення із освітніми програмами додаткова інформація за наступними посиланнями:

- www.coursera.org.
- prometheus.org.ua. ...
- www.ed-era.com.

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань		Самостійна робота інд. завд.	залік	Всього
Модульна атестація № 1 (30 балів)	Модульна атестація № 2 (30 балів)			
Розділ 1 (Теми 1-4)	Розділ 2 (теми 5-8)			
30	30	20	20	100

Табл. 8.1. Національна 12-бальна система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень студентів
I. Початковий	1	Студент(ка) називає одну-дві події, дати, історичні постаті чи історико-географічні об'єкти
	2	Студент(ка) називає декілька подій, дат, історичних постатей або історико-географічних об'єктів; вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так-ні»; має загальне уявлення про лічбу часу в історії
	3	Студент(ка) двома-трьома простими реченнями розповісти про історичну подію чи постать; упізнати її за описом; співвіднести рік зі століттям, століття - з тисячоліттям; має загальне уявлення про історичну карту
II. Середній	4	Студент(ка) репродуктивно відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюючи історичні терміни, подані в тексті підручника, називаючи одну-дві основні дати; показуючи на карті історико-географічний об'єкт
	5	Студент(ка) з допомогою викладача відтворює основний зміст навчальної теми, визначати окремі ознаки історичних понять, називати основні дати; показувати на історичній карті основні місця подій
	6	Студент(ка) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, може давати стисло характеристику історичній постаті, встановлювати послідовність подій; користуватись за допомогою викладача наочними та текстовими джерелами історичної інформації
III. Достатній	7	Студент(ка) послідовно й логічно відтворює навчальний матеріал теми, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), виокремлює деякі ознаки явищ і процесів; «читає» історичні карти з допомогою їх легенди; використовує історичні документи як джерело знань
	8	Студент(ка) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, дає правильне визначення історичних понять, аналізує описані історичні факти, порівнює однорідні історичні явища, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах теми; дає словесний опис історичних об'єктів, використовуючи легенду карти

	9	Студент(ка) оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; дає порівняльну характеристику історичних явищ, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; синхронізує події в межах курсу, аналізує зміст історичної карти
IV. Високий	10	Студент(ка) використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; виявляє розуміння історичних процесів; робить аргументовані висновки, спираючись на широку джерельну базу; рецензує відповіді студентів; співставляє й систематизує дані історичних карт; синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії
	11	Студент(ка) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії
	12	Студент(ка) системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання; користується джерелами інформації, аналізує та узагальнює її

Табл. 8.2. Шкала переведення навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з 12-бальної у 100-бальну

12- бальна шкала	30- бальна шкала	100- бальна шкала	ECTS	4- бальна шкала	Оцінка
1	0-3	0-34	FX	2	Незадовільно
2	4-6	35-49	F		
3	7-9	50-59			
4	10-12	60-64	E	3	Задовільно
5	13-15	65-69			
6	16-18	70-74	D		
7	19-21	75-79	C	4	Добре
8	22-24	80-84			
9	25-27	85-89	B		
10	28	90-93	A	5	Відмінно
11	29	94-97			
12	30	98-100			

9. Рекомендована література

Основна:

1. Зінько О.В., Зінько Ю.А. Нариси історії української культури. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів./ 2-ге вид.: доповн., перероб./ О.В. Зінько, Ю.А. Зінько. – Вінниця, ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – 248.

2. Історія української культури: В 5-ти т./ НАН України/ За заг. ред. Б. Патона. – К.: видавництво «Наукова думка».
3. Історія та культура України: навчальний посібник / О.С. Каденюк, В.В. Сажко. – Кам'янець-Подільський : Подільський державний університет, 2022. – 445 с.
4. Художня культура України: Навч. посіб./ Л.М. Масол, С.А. Ничкало, Г.І. Веселовська та ін./ За заг. ред. Л.М. Масол. – К.: Вища шк., 2010. – 239 с.
5. Історія культури: навчальний посібник./О.А. Гаврюшенко, В.М. Шейко, Л.Г. Тишевська. – К. : Кондор, 2004. – 763 с.
6. Шейко В.М. Історія української культури: Навч. посібник/ В.М. Шейко, В.Я. Білоцерківський. – 3-тє вид., стер. – К.: Знання, 2011. – 271 с.

Додаткова:

1. Безвершук Ж.О. Історія культури в термінах і назвах: словник-довідник / Ж.О. Безвершук. – К.: Вища шк., 2003. – 400 с.: іл.
2. Богуцький Ю.П. та ін. Українська культура в європейському контексті / В.П. Андрущенко, Ж.О. Безвершук, Л.М. Новохатько. – К.: Знання, 2007. – 679 с.
3. Жайворонок В.В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник/ В.В. Жайворонок. – К.: Довіра, 2006. – 703 с.
4. Ісаєвич Я. Українське книгодрукування: витоки, розвиток, проблеми/ Я. Ісаєвич– Львів, 2002. – 520 с
5. Історія світової і вітчизняної культури. Курс лекцій. –Тернопіль, 2005. – 164 с.
6. Історія світової культури: Навч. посібник / Л.Т. Левчук, В.С. Грищенко, В.В. Єфименко, І.В. Лосев, В.І. Панченко, О.В. Шинкаренко. Керівник авт. колективу Л.Т. Левчук. – 3-тє вид., стереотип. – Київ: Либідь, 2000. – 368 с.
7. Історія світової та української культури: довідник / В.А. Греченко, І.В. Чорний. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 416 с.
8. Історія української архітектури / Ю.С. Асєєв, В.В. Вечерський, О.М. Годованюк та ін./ За ред. В.І. Тимофієнко. – К.: Техніка, 2003. – 472 с.
9. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. – 4-те вид., стереотип. – К.: Либідь, 2002. – 656 с.
10. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упор.: Б.І. Білик, Ю.А. Горбань, Я.С. Калакура та ін.; за ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. – К.: Вища шк., 2000. – 607 с.
11. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. / За ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання Прес, 2004 – 358 с.
12. Культурологія : Навч. посіб./ За ред. Т.Б.Грищенко. – 3-тє вид. – К.: Центр навч. літ., 2011. – 392 с.
13. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навч. посіб./ А.Я.Яртись, В.П. Мельник, С.О. Черепанова; за ред. А.Я. Яртися, В.П. Мельника. – Вид. 2-ге, переробл. і допов.– Львів: Світ, 2005. – 565 с.
14. Макаров А.М. Світло українського бароко/ А.М.Макаров. – К.: Мистецтво, 1994. – 288 с.: іл.
15. Меднікова Г.С. Українська і зарубіжна культура ХХ століття: Навч. посіб./ Г.С. Меднікова/ – К.: Т-во «Знання» КОО, 2002. – 214 с.
16. Словник символів культури України: Навч. посіб./ За ред. В.П. Коцура, О.І. Потапенко, М.К. Дмитренка. – К.: Міленіум, 2002. – 224 с.
17. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів: Навч. посіб. / В.М. Зотов, А.В. Клімачова, В.О. Таран. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
18. Українське мистецтво у полікультурному просторі: Навч. посіб. / О.П. Рудницька, Л.А. Кондрацька, В.О. Смікал та ін./ За ред. О.П. Рудницької. – К.: ЕксОб, 2000. – 207 с.

Інформаційні ресурси

а) Посилання на курс в системі електронного забезпечення навчання Moodle
<https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1138>

б) Ресурси для навчання:

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Освітній онлайн-ресурс – Режим доступу: <http://litmisto.org.ua/>
3. Електронна бібліотека “Культура України» – Режим доступу: <http://www.elib.nplu.org>

Доповнення та зміни до робочої програми навчальної дисципліни

[illegible]